

හෘදයාබාධ වැළඳීමේ අවදානම සඳහා නාගරික ජීවන රටාවේ බලපෑම පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්

ආර්. ආරච්චි - භූගෝලවිද්‍යා අධ්‍යයනාංගය

නාගරීකරණය හමුවේ පුද්ගල ජීවන රටාව පරිභෝජනවාදී ආර්ථික රටාවකට යොමු වී තිබේ. එම පුද්ගලයකු ජීවත් වන පරිසරය, එම පුද්ගලයාගේ වර්ගාත්මක සාධක කෙරෙහි බලපායි. පුද්ගලයාගේ එම ජීවන රටාව රෝගාබාධ ගණනාවකට හේතු වේ. වර්තමානය වන විට බෝ වන රෝගවල සිට බෝ නොවන රෝග දක්වා රෝග සංක්‍රාන්තියක් සිදුකරන හැකි වේ. මෙම අධ්‍යයනයේ ප්‍රධාන අරමුණ නාගරික ජීවන රටාව හඳුනාගැනීම සහ එහි ජීවන රටා හෘදයාබාධ වැළඳීමේ දී පුද්ගලයකුට බලපාන ආකාරය පිළිබඳව හඳුනා ගැනීමයි. අධ්‍යයන ප්‍රදේශය ලෙස ගම්පහ මහනගර සභා සීමාව කලාපකරණයකට ලක් කර එහි කලාපවල වැඩිම ජන සංඛ්‍යාවක් සිටින ග්‍රාම නිලධාරී වසම් හතරකින් අහඹු ලෙස තෝරාගත් කුටුම්භ 90ක් සඳහා ප්‍රශ්නාවලි යොදා ගන්නා ලදී. හෘදයාබාධ වැළඳීමේ සාධක අතරින් ආහාර රටාව, ගරීර අක්‍රියතාව, පරිසර ක්ලමටකාරක, ගරීර ස්කන්ධදර්ශකය සහ අවසන් බෝනොවන රෝග වැළඳී තිබේ ද යන්න පිළිබඳව පමණක් අධ්‍යයනය කර ඇත. නාගරික ජීවන රටාව අධ්‍යයනයේ දී ආසන්න අසල්වාසී විශ්ලේෂණ ක්‍රමය, උණුසුම් සහන විශ්ලේෂණය හා බහුවලයන් සහිත සීමාන්තරික කලාපකරණය සිතියම් විද්‍යාත්මක ක්‍රම ලෙස භාවිත කරන ලදී. ජීවන රටාව හා හෘදයාබාධ වැළඳීමේ අවදානම් සාධක අතර සම්බන්ධය සඳහා ප්‍රමාණාත්මක විශ්ලේෂණ ක්‍රම යටතේ ප්‍රධාන සංරචක විශ්ලේෂණය, ප්‍රතිපායන විශ්ලේෂණය හා සහසම්බන්ධතා සංගුණකයක් යොදාගන්නා ලදී. අධ්‍යයනය කරන ලද කුටුම්භ ප්‍රතිඵල බලපෑ සාධක ලෙස ආහාර රටාව හා පාරිසරික සාධක තුනක් හෘදයාබාධයක් වැළඳීමේ දී වැඩි බලපෑමක් සිදු වී තිබේ. ආහාර රටාව හා පාරිසරික සාධක ස්කන්ධදර්ශකය අතර සම්බන්ධය ප්‍රතිලෝම සම්බන්ධයක් ($P=0.3679$ (ස්ත්‍රී)/ 0.153 (පුරුෂ)) ද ගරීර ස්කන්ධදර්ශකය හා ගරීර අක්‍රියතාව අතර අනුලෝම සම්බන්ධයක් ($P=0.02819$) පවතින බව හඳුනාගත හැකිය. නාගරික කේන්ද්‍රයේ සිට නාගරික පරිධි කලාපවලට ගමන් කිරීමේ දී හෘදයාබාධ වැළඳීමේ සාධක හා දුර අතර සෘණ සම්බන්ධයක් පවතී. නාගරික කේන්ද්‍රයේ සිට නාගරික පරිධි කලාපවලට ගමන් කිරීමේ දී නාගරීකරණයේ වෙනසක් සිදුවනවා සේම හෘදයාබාධ වැළඳීම සඳහා බලපාන සාධකවල ද වෙනසක් පවතින බව හඳුනාගත හැකි විය. කාලීන හා ක්ෂේත්‍රීයව නාගරීකරණය මූලික කරගෙන පුද්ගලයන්ගේ ජීවන රටාව පරිභෝජනවාදී වීම ප්‍රධාන වන රෝග වැළඳීමේ දී බලපෑමක් සිදුවන බව මෙම අධ්‍යයනයෙන් හඳුනාගත හැකි විය.

පුනීස් පදා: ජීවන රටාව, හෘදයාබාධ, නාගරීකරණය